

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“พนัน” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง เล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นด้วยการเสี่ยงโชคหรือฝีมือ

“การพนัน” ในวงการการศึกษา หมายถึง อะไรก็ได้ที่มีลักษณะเป็นธุรกรรมทางการเงิน (Financial Transaction) ที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของความไม่แน่นอน (สังคีต พิริยะรังสรรค์, 2546)

“การพนัน” มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานนับพันปี เป็นกิจกรรมที่ทำหน้าที่สนองความต้องการของมนุษย์ในลักษณะของสันตนาการที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง และเป็นพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในทุกสังคม เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์และทุกอารยธรรม จนกล่าวได้ว่าการพนันกับมนุษย์เป็นของคู่กัน มีความเกี่ยวพันกันมาช้านาน จนแทบจะเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของทุกชนชาติ ซึ่งพฤติกรรมการเล่นพนันมีความน่าสนใจตรงที่ เมื่อได้ลองเล่นครั้งหนึ่งแล้วจะอยากเล่นอยู่เรื่อยๆ ซึ่งในกรณีนี้นักจิตวิทยาชี้ว่า การพนันมีความพิเศษในตัวเองตรงที่สามารถดึงดูดใจผู้เล่นอยู่เสมอ เป็นกิจกรรมที่สร้างความตื่นเต้น (Excitement) ให้กับผู้เล่นในทุกกระบวนการเล่น แต่ละช่วงสม่ำเสมอต่อเนื่องกัน อีกทั้งยังทำลายความสามารถของผู้เล่นอยู่ตลอดเวลา ในรูปของการเสริมแรง (Reinforcement) คือ มีทั้งได้และเสียขึ้นๆ ลงๆ กระตุ้นผู้เล่นว่าในรอบต่อไปหรือครั้งต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น เช่น ในการเล่นไพ่ ผู้เล่นจะรู้สึกตื่นเต้นตั้งแต่ได้รับแจกไพ่ ชวนให้อยากรู้ว่าจะได้ไพ่อะไร และชวนให้อยากรู้ว่าจะสู้คู่แข่งหรือเจ้ามือได้หรือไม่ ซึ่งนักพนันนอกจากจะหวังได้เงินจากการเล่นแล้ว ยังต้องการสิ่งอื่นด้วย เช่น ต้องการได้ความรู้สึกตื่นเต้นจากการเสี่ยงโชคและความเร้าใจ อันเป็นความสุขอีกประเภทหนึ่งที่ได้จากการเล่นพนัน (สลาทกินแบ่งสาร, 2542:13)

เสน่ห์อีกประการหนึ่งของการพนัน ที่สามารถดึงดูดใจผู้เล่นหน้าใหม่ให้กลายเป็นนักพนันตัวยง นั่นคือความประทับใจครั้งแรกที่เริ่มเล่นเป็นผู้ชนะ (เป็นผู้มีโชค) ที่เรียกว่า The Beginners Luck ความประทับใจในครั้งนั้นจะรุนแรงและเป็นแรงจูงใจให้เล่นพนันต่อไปเรื่อยๆ โดยถึงแม้เล่นไปแล้ว “แพ้” นักพนันก็จะบอกตนเองว่า วันนี้ฉันแพ้ แต่พรุ่งนี้ต้องเป็นของฉันแน่นอน ด้วยเหตุนี้จึงไม่น่าประหลาดใจที่จะเห็นผู้คนมากมายเล่นพนันครั้งแล้วครั้งเล่า มีอารมณ์ผูกพันอยู่กับความเสี่ยงและการพนันอยู่ตลอดเวลาจนไม่เป็นอันจะทำอะไร ดังที่ได้พบเห็นพฤติกรรมของคนไทย

หลายกลุ่ม ที่ในวันที่มีการออกลอตเตอรี่ คือวันที่ 1 และวันที่ 16 ของทุกเดือน แทบจะงดกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อจงดอกับการออกรางวัลลอตเตอรี่จากสื่อต่างๆ

สำหรับทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อการเล่นพนันนั้น ในอดีตการพนันถูกมองว่าเป็น “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” ของบุคคล ที่ขัดต่อหลักศีลธรรม จารีตประเพณีและหลักศาสนาอย่างร้ายแรง โดยเฉพาะในทางพระพุทธศาสนาที่จัดว่าการพนันเป็นอบายมุขทางใหญ่หนึ่งในหกทางที่นำไปสู่ทางชั่ว¹ (อ้างในอมร รักษาสัตย์, 2540: 33-34) นอกจากนั้นแล้วการพนันยังถูกมองว่าเป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาสังคมมากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ความแตกแยก ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทและการประทุษร้ายต่อร่างกาย เพราะต่างฝ่ายต่างก็ใช้เทคนิค กลโกงและชั้นเชิงเพื่อเอาชนะซึ่งกันและกัน ตลอดจนยังนำผลร้ายมาสู่ครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงคือ ในกรณีที่เล่นพนันแล้วเสีย ก็คิดอยากจะทำตัวเพื่อให้ได้เงินคืนมา บางคนแก้ตัวจนทรัพย์สินหมดไป ครอบครัวต้องได้รับความเดือดร้อนในด้านความเป็นอยู่ ส่วนผลร้ายในทางอ้อม จะเห็นได้จากในกรณีที่บิดามารดาติตการพนัน บุตรย่อมไม่ได้รับการเอาใจใส่เลี้ยงดูอย่างถูกต้องหรือไม่ได้รับความรักอย่างเพียงพอ เป็นเหตุให้เด็กไร้ที่พึ่ง ไร้ที่ปรึกษา ซึ่งอาจจะทำให้หลงไปในทางที่ผิดจนกลายเป็นปัญหาของสังคม หรือในกรณีของผู้ติตการพนันบางรายที่หลงอยู่กับการเล่นพนันจนเสียความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนเอง ข้าราชการบางคนติตการพนันจนเกิดการคอร์รัปชันเพื่อเอาเงินไปเล่นการพนัน (สุวิทย์ นิ่มน้อย และคณะ, 2529: 27) นอกจากนั้น การพนันยังเป็นเครื่องมือที่คนกลุ่มหนึ่งใช้ดูดซับผลประโยชน์จากคนส่วนใหญ่ในสังคม หรือกล่าวได้ว่า “การพนันเป็นสาเหตุของความจน” ดังนั้นแนวความคิดที่มีต่อการพนันในขณะนั้น จึงเป็นไปในทางที่ต้องการให้พฤติกรรมการเล่นพนันเป็นสิ่งที่สมควรควรงดเว้นหรือควบคุมให้อยู่ในวงจำกัดให้ได้

แม้แต่มุมมองของนักเศรษฐศาสตร์ในอดีตบางกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็น Perkin (1950) หรือ Moody (1965) ต่างได้แสดงความคิดไปในลักษณะเดียวกันว่า นอกจากการพนันจะขัดต่อหลักศีลธรรมอันดีงามแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต (Production) ต่อระบบเศรษฐกิจแต่อย่างใด เห็นได้จากเงินซึ่งได้มาจากการเล่นพนันของผู้ชนะก็คือเงินที่ได้รับโอนมาจากผู้แพ้ตนเอง นอกจากนั้นการพนันยังทำให้ผู้คนเห็นประโยชน์ของการทำงานลดลง คาดหวังเพิ่มเงินหรือสร้างรายได้จากการอาศัยโชคลาภและโอกาส (Chance) มากกว่าการใช้ความสามารถและความมุมานะในการทำงาน อีกทั้งการพนันยังเป็นกิจกรรมที่มีต้นทุนทางสังคมสูง เป็นกิจกรรมโยกย้ายเวลาในการทำงานและทรัพยากรออกไปจากสังคม ถึงที่สุดแล้วหากพฤติกรรมการเล่นพนันได้รับการ

¹ โทษของการเล่นพนันในทางพระพุทธศาสนามี 6 อย่าง คือ 1) เมื่อชนะข่มก้อเวร 2) เมื่อแพ้ก็เสียคาทรัพย์ที่เสียไป 3) ทรัพย์หมดไป เห็นได้ชัดๆ 4) เข้าที่ประชุมเขาไม่เชื่อถ้อยคำ 5) เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อนฝูง 6) ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ที่จะหาคู่ครองให้ลูกเขา เพราะเห็นว่าจะเลี้ยงลูกเมียไม่ไหว

ยอมรับในสังคมวงกว้าง อาจจะทำให้สังคมล่มสลายได้ กล่าวโดยสรุปได้ว่าในอดีต “การพนัน” ถูกพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และก่อผลร้ายมากมาย โดยยึดถือตามหลักปรัชญา คำสอนทางศาสนาและความคิดพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่า การพนันไม่ได้ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

แต่เมื่อระยะเวลา มิติทางสังคม ภาวะเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเล่นพนันได้เปลี่ยนแปลงไปด้วย ปัจจุบันผู้คนได้หันมามองการพนันในสถานการณ์ที่เป็นอยู่จริงมากขึ้น และต่างตระหนักว่าการปิดกั้นพฤติกรรมการเล่นพนัน การบัญญัติให้การพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมายหรือแม้กระทั่งการนำกฎข้อบังคับที่เข้มงวดออกมาบังคับใช้ ไม่ได้ทำให้พฤติกรรมการเล่นพนันของคนในสังคมลดลง ในความเป็นจริงมีผู้คน que เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในสังคมตะวันตกภายหลังจากหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ที่พบว่าจำนวนผู้คนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันทั้งแบบที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายได้เพิ่มสูงขึ้น และในบางประเทศเริ่มยอมรับให้มีการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมาย เช่น ในสหรัฐอเมริกา ช่วงทศวรรษที่ 60 (ค.ศ.1960 - ค.ศ.1969) มีเพียงรัฐนิวแฮมเชียร์ (New Hampshire) และรัฐนิวยอร์ก (New York) เท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้มีการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมาย แต่เมื่อสิ้นทศวรรษที่ 1979 มีจำนวนรัฐที่ได้รับอนุญาตให้มีการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมายเพิ่มขึ้นเป็น 14 รัฐ และได้เพิ่มจำนวนเป็น 37 รัฐ ในปี ค.ศ. 2000 ซึ่งทุกรัฐสามารถสร้างรายได้จากการดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับการพนันมูลค่ามหาศาล และถือได้ว่าเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของแต่ละรัฐไปโดยปริยาย² (Mikesell, 2001)

สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการเข้ามาของระบบทุนนิยม ทำให้เกิดภาวะบีบคั้นประกอกับความตึงเครียดจากการทำงานและการดำรงชีพ ส่งผลให้หน้าที่ของการพนันในรูปของกิจกรรมเพื่อความบันเทิงประเภทหนึ่ง ถูกนำมาใช้เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานเด่นชัดขึ้น ผู้คนเริ่มคำนึงถึงมิติทางสังคมและศาสนาน้อยลง โดยหันมาพิจารณาการพนันเหมือนกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง ที่ผู้เล่นนอกจากจะต้องการแสวงหาผลกำไรจากการเล่นพนันแล้ว ยังต้องการอรรถประโยชน์จากการเล่นพนันในรูปของสันทนาการ (Recreation) และความบันเทิงเทียบเท่ากับกิจกรรมเพื่อความบันเทิงประเภทอื่น เช่น การชมกีฬา ชมภาพยนตร์ หรือการฟังเพลง อีกด้วย

สำหรับในสังคมไทย การพนันจัดได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่โดดเด่น แพร่หลายและมีพัฒนาการที่ยาวนานไม่แพ้กับที่เกิดขึ้นในสังคมตะวันตก จะเห็นได้จากรูปแบบของการพนันที่นับตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา มีความหลากหลายและได้รับความนิยมเล่นในหมู่คนไทยทุกยุคทุกสมัย

² ในขณะที่รัฐบาลพยายามแสวงหารายได้จากแหล่งอื่นเพิ่มเติม เนื่องจากต้องประสบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทำให้รายได้ที่เคยได้รับจากการเก็บภาษีจะลดตัวลง

ตั้งแต่รูปแบบการพนันในช่วงเริ่มแรก ที่เป็นการพนันทายผลการต่อสู้ของสัตว์ที่มีกติกาต่างๆ เช่น ชนไก่ ชนช้าง ชนม้า ปลากัด กัดจิ้งหรีด มาถึง หวย ก.ข ที่มีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 และสลากกินแบ่งรัฐบาลที่เริ่มในสมัยรัชกาลที่ 5 ตลอดจนการพนันประเภทหวยหุ้น จั๊บยี่กี ไฮโล โปแต้ว การแข่งม้า การพนันฟุตบอล และการพนันในบ่อน เป็นต้น

พฤติกรรมการเล่นพนันเหล่านี้ได้ฝังรากลึก ต่อเนื่องและยาวนาน จนดูเหมือนเป็นเรื่องธรรมดาในชีวิตของคนไทย ซึ่งโดยทั่วไปการพนันถือเป็นอบายมุขที่คนในสังคมมักจะเห็นว่ามี ความร้ายแรงหรือชั่วร้ายน้อยกว่าอบายมุขประเภทอื่น จะเห็นได้จากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันได้เปิดโอกาสให้ขออนุญาตเล่นการพนันบางประเภทได้ แต่การจะอนุญาตต้องอยู่ภายใต้ กติกาที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ นักสังคมวิทยาเคยชี้แจงถึงสาเหตุของพฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทยไว้ว่า การที่คนไทยชอบเล่นพนัน เนื่องจากในสังคมไทยมีค่านิยมเชื่อถือ โชคลาง หรือเชื่อว่ามี บางอย่างที่อยู่เหนือธรรมชาติคอยกำหนดความเป็นไปของมนุษย์ สามารถบันดาลสิ่งต่างๆ ที่ไม่คาดฝันให้มนุษย์ได้ ค่านิยมดังกล่าวมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทย เนื่องจากเมื่อมองในแง่ชนชั้น จะพบว่าชนชั้นต่ำหรือผู้มีรายได้น้อย เชื่อถือในเรื่อง โชคลางและมักมีความคิดว่า หนทางที่จะนำไปสู่การเลื่อนฐานะหรือความร่ำรวยนั้นคือการเสี่ยงโชคในรูปแบบต่างๆ นั่นเอง

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่ารูปแบบการเล่นพนันของคนไทยนับตั้งแต่อดีตที่ผ่านมามีหลายประเภท ทั้งประเภทที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่การพนันที่คนไทยเข้าไปเกี่ยวข้องมักจัด อยู่ในประเภทที่ผิดกฎหมาย และถือเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งที่มีความยากลำบากในการปราบปราม เพราะไม่มีผู้เสียหายที่จะเข้ามาแจ้งความกับตำรวจ เนื่องจากการพนันมีลักษณะของการลักลอบเล่น สามารถเล่นได้ทุกโอกาส ทุกสถานที่ มีอิทธิพลและอำนาจเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง บางครั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นคนที่มิตำแหน่งทางราชการสูง ทำให้การปราบปรามเป็นไปด้วยความยากลำบาก (สังคีต พิริยะรังสรรค์, 2546) แต่ในปัจจุบันมีความโน้มเอียงเป็นอย่างมากที่พฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทยจะได้รับการยอมรับจากสังคมให้เป็นพฤติกรรมที่เปิดเผยมองถูกกฎหมาย ภายใต้การดำเนินการของรัฐบาลมากขึ้น จะเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้นำเอา “หวยใต้ดิน” ซึ่งเคยเป็นกิจกรรมการพนันประเภทที่ผิดกฎหมาย ที่คนไทยเข้าไปเกี่ยวข้องมากที่สุด มาทำให้อยู่ในรูปแบบที่ถูกกฎหมาย คือ “หวยบนดิน” ซึ่งเป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและยังได้รับการตอบรับที่ดีจากประชาชน นอกจากนี้ยังมีแนวความคิดของนักการเมืองและผู้ที่มีอำนาจในสังคมที่ได้พยายามผลักดันให้มีการเปิดบ่อนคาสีโนอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งประเด็นนี้ยังคงมีการถกเถียงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นกันต่อไป

เมื่อพิจารณาความสำคัญของกิจกรรมการเล่นพนันที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ จะพบว่าเศรษฐกิจการพนันในสังคมไทยมีขนาดใหญ่โตและเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ผลการศึกษาส่วนหนึ่งจากการสำรวจเรื่อง เศรษฐกิจการพนัน: ทางเลือกเชิงนโยบาย (สังคีต พิริยะรังสรรค์และคณะ,

2546) ได้ประมาณวงเงินขั้นต่ำที่เกี่ยวข้องกับการพนันประเภทที่สำคัญๆ และได้รับความนิยมในการเล่น อันได้แก่ สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยใต้ดิน หวยออมสิน หวย รทส. หวยหุ้น การพนันฟุตบอลและการพนันในบ่อน โดยพบว่า การพนันเหล่านี้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจรวมกันประมาณ 324,795 ล้านบาทต่อปี และมีประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันเหล่านี้หลายล้านคน ดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 จำนวนเงินรวมทั้งปีที่เล่นการพนันและจำนวนประชากรที่เล่นการพนัน
 ในรอบปี แยกตามประเภทการพนัน

ประเภทการพนัน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนประชากร (พันคน)
สลากกินแบ่งรัฐบาล	38,710	21,221
หวยใต้ดิน	92,073	23,700
หวยออมสิน	9,341	7,788
หวย รทส.	3,471	3,592
หวยหุ้น	16,156	2,013
การพนันฟุตบอล	51,085	1,995
การพนันในบ่อน	113,959	4,187
รวม	324,795	-

หมายเหตุ: จำนวนประชากรในที่นี้หมายถึง จำนวนประชากรที่เล่นการพนันในแต่ละประเภทในรอบปี ซึ่งประชากรหนึ่งคนอาจเล่นการพนันหลายประเภท จึงไม่สามารถรวมจำนวนประชากรได้ เนื่องจากจะเกิดปัญหาการนับซ้ำ

ที่มา: สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ, เศรษฐกิจการพนัน: ทางเลือกเชิงนโยบาย, 2546

เมื่อการเล่นพนันเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนไทยจำนวนมาก สามารถสร้างเม็ดเงินได้มหาศาลหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ และเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่า ปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไม่เล่นหรือเล่นการพนัน และเมื่อตัดสินใจเล่นแล้ว พฤติกรรมการเล่นพนันที่เกิดขึ้นจะอยู่ในรูปแบบใด ซึ่งปัจจัยที่นำมาพิจารณาใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economics Factor) ของแต่ละบุคคล เช่น อายุ รายได้ อาชีพ ฯลฯ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพรวมของพฤติกรรมการเล่นพนันในสังคมไทย โดยมีสมมติฐานว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อ “พฤติกรรมการเล่นพนัน” ที่ต่างกัน อันจะส่งผลถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการเล่นพนันที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งการรับรู้ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันประเภท

ต่างๆ ที่แตกต่างกัน จะเป็นประโยชน์ในการจำแนกกลุ่มคนที่เล่นพนันแต่ละประเภท และสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการลดกลุ่มผู้เล่นพนันที่ไม่ต้องการลง และหากต้องการทำให้การพนันเป็นธุรกิจที่ถูกต้องกฎหมาย ผลการศึกษาครั้งนี้จะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเบื้องต้นว่า ปัจจัยใดบ้างเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเล่นพนันในสังคมไทยได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic Factors) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนัน และรูปแบบการพนันที่เลือกเล่นในสังคมไทย ทั้งนี้ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพและสถานภาพการสมรส

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ที่เก็บรวบรวมโดยทีมผู้วิจัยของโครงการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจการพนัน: ทางเลือกเชิงนโยบาย ของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทำการเก็บแบบสอบถามใน 20 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 5,426 ตัวอย่าง ในช่วงปีพ.ศ. 2543-2544 โดยถึงแม้ว่าจะเป็นข้อมูลในอดีต แต่เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการเล่นพนันยังคงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบพื้นฐานเดิมที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนั้นจึงคาดการณ์ได้ว่า การนำเอาข้อมูลชุดดังกล่าวมาใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ จะได้ผลการศึกษาที่ไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงในปัจจุบันมากนัก

1.4 วิธีการวิเคราะห์

ข้อมูลที่ได้จากโครงการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจการพนัน: ทางเลือกเชิงนโยบาย จะถูกนำมาลงรหัสและทำการประมวลผล โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติโปรแกรม SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยในส่วนที่หนึ่งจะเป็นการอธิบายลักษณะ โครงสร้างของผู้ที่มีรูปแบบพฤติกรรมการเล่นพนันที่แตกต่างกัน โดยใช้แผนภูมิรูปภาพและตารางประกอบกับการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive) และในส่วนที่สองเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการเล่นพนันในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ Binomial Logit Model ในการวิเคราะห์

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

- การพ่นทรายผลตัวเลข ประกอบด้วย การพ่นสลากกินแบ่งรัฐบาล หอยไต้ดิน หอยออมสิน หอย ธกส. หอยหุ้น หอยปิงปอง จัวยี่กี สลากจากต่างประเทศและหอยมาเลย์
- การพ่นในบ่อนและทายผลกีฬา ประกอบด้วย การพ่นฟุตบอล การพ่นในบ่อนพ่นม้าแข่ง พ่นมวยหรือมวยคู่ และการพ่นกีฬาพื้นบ้าน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเล่นพนันในสังคมไทย จะช่วยขยายความรู้และความเข้าใจถึงพฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทยมากขึ้น ผลที่ได้จากการศึกษาจะทำให้ทราบว่าปัจจัยต่างๆ ที่นำมาศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันหรือไม่ อย่างไร และสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาหากลุ่มคนที่จะได้รับผลกระทบเมื่อทำให้การพนันประเภทต่างๆ เป็นการพนันที่ถูกกฎหมาย และท้ายที่สุดความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างด้านการจัดการและการควบคุมระดับนโยบายที่เป็นรูปธรรม มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในอนาคต

1.7 องค์ประกอบของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่ง โครงสร้างการศึกษาออกเป็น 6 บท ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำ ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษาและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา รวมถึงขอบเขตของการศึกษา
- บทที่ 2 ทฤษฎีการพนัน
- บทที่ 3 วรรณกรรมปริทัศน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 4 วิธีการศึกษา
- บทที่ 5 ผลการศึกษา
- บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ